

โครงการบูรณาการกลไกการสร้างเสริมสุขภาพ
ภาวะระดับตำบลและอำเภอเพื่อการจัดการ
ระบบสุขภาพชุมชน ปี 2566-2567

สุวิทย์ สมบัติ

โครงการบูรณาการกลไกการสร้างเสริมสุขภาพ ภาวะระดับตำบลและอำเภอเพื่อการจัดการ ระบบสุขภาพชุมชน ปี 2566-2567

โดย

- กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ(พชอ.)
- กลไกกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ (สปสช.)
- กลไกภายใต้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- สถาบันการจัดการระบบสุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (สจรส. ม.อ.)

หน่วยงานสนับสนุน

- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
- กระทรวงสาธารณสุข (สธ.)

วัตถุประสงค์ โครงการ

เพื่อการพัฒนาศักยภาพกลไกร่วม
ของสสส. สปสช.(กองทุนฯ)
และสร.(พชอ.)ในการขับเคลื่อน
งานสร้างเสริมสุขภาวะในระดับ
พื้นที่ โดย

มีระบบติดตามประเมินผลเพื่อ
การปรับปรุงทบทวนแผนและ
โครงการต่างๆ

3

.อำเภอ(พชอ.)มีแผนการ
จัดการระบบสุขภาพและ
ปัญหาสุขภาพที่สำคัญของ
อำเภอ โดยเป็นแผนเชิง
ประเด็น ที่รวบรวมจากแผน
ของกองทุนสุขภาพตำบล

1

กองทุนแต่ละกองทุน มีโครงการ
ที่มีคุณภาพดี และเป็นโครงการที่
สามารถลดปัญหาสุขภาพได้
ชัดเจน

2

กลไกสุขภาพชุมชนที่สำคัญในปัจจุบัน

กระทรวงสาธารณสุข (สธ.)

- โรงพยาบาลสร้างเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.): กลไกการสร้างเสริมสุขภาพประชาชน กระจายทั่วทุกตำบล
- คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.): ทุกอำเภอ เพื่อแก้

ปัญหาระดับพื้นที่ อย่างน้อย 2 เรื่อง โดยใช้เกณฑ์ตามบริบทพื้นที่

- คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับเขต (พชข.)
- การถ่ายโอนภารกิจรพสต.สู่อบจ

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

- กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับพื้นที่หรือท้องถิ่น (กปท.)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

- มีการดำเนินงานของแผนสุขภาพะชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง
- มีการพัฒนากลไกหน่วยจัดการ (Node) ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สามารถดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อจำกัดการดำเนินงานระบบสุขภาพชุมชนในปัจจุบัน

- กลไกการบูรณาการการทำงานอปท./รพสต./พชอ./ภาคประชาชน

- การวิเคราะห์สถานการณ์สุขภาพและการกำหนดภาพอนาคตระบบสุขภาพของชุมชน ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

การจัดทำแผน และคุณภาพของแผนสุขภาพชุมชน ไม่ตอบโจทย์ที่แท้จริง ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผน การปฏิบัติตามแผน และการติดตาม ประเมินผล มีความหลากหลายแตกต่างกัน

โครงการต่างๆมักเป็นกิจกรรมซ้ำ ๆ ที่ทำกันมาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป้าหมายไม่ชัดเจน คุณภาพโครงการยังต้องการปรับปรุง

ขาดการจัดเก็บข้อมูล เป็นคลังข้อมูลที่จะใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง

ขาดการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

สถานการณ์ สุขภาพที่ สำคัญของ ชุมชน ที่ใช้เป็น ตัวตั้งต้นของ การทำแผน และโครงการ ของกองทุน

จากข้อมูลสาเหตุ
การตายและข้อมูล
การสูญเสียปีสุข
ภาวะ พบว่า
ปัญหาส่วนใหญ่
ของชุมชนมีสาเหตุ
หลักต่อไปนี้

1. ปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ ทำให้เกิดโรคมะเร็ง หัวใจ หลอด
เลือด สุขภาพจิต ปัญหาทางสังคม ครอบครัว
อาชญากรรม อุบัติเหตุ ซึ่งได้แก่

- 1) เหล้า
- 2) บุหรี่
- 3) สารเสพติด

2. โรคเรื้อรัง ได้แก่ เบาหวาน ความดัน หลอดเลือด
มะเร็ง ทูพโภชนาการ ความเฉื่อยฉลาด ซึ่งเกิดจาก

- 4) ระบบอาหาร : การมีและเข้าถึงอาหาร อาหาร
ปลอดภัย โภชนาการ
- 5) การมีกิจกรรมทางกาย : การทำงาน การสัญจร
นันทนาการ กีฬา

เป้าหมาย : การพัฒนาแผน/โครงการกองทุนฯเพื่อเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนนโยบายพชอ.

1. การวิเคราะห์สถานการณ์
สุขภาวะชุมชน และการ
กำหนดภาพอนาคตระบบ
สุขภาพของชุมชนที่
สอดคล้องกับนโยบายของ
พชอ.

2.การจัดทำแผน
และ คุณภาพของ
แผนสุขภาพชุมชน

3.การขับเคลื่อนแผน
สุขภาพชุมชนสู่การแก้ไข
ปัญหาโดยใช้โครงการที่
มีประสิทธิภาพของ
กองทุนหลักประกัน
สุขภาพระดับท้องถิ่น

การพัฒนากลไกการทำงานระดับพอช/อปท/รพสต./กองทุนสปสช.

วัตถุประสงค์

1

เพื่อพัฒนาความร่วมมือการดำเนินงานกับพอช./อปท รพสต./ ขบวนการองค์กรชุมชน

2

เพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดทำแผนและพัฒนาโครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่

(ระยะเวลา ธ.ค 65- กย.67)

3

เพื่อสร้างระบบติดตามและประเมินผลแผน/โครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่และการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ทีมวิชาการ พัฒนาคู่มือ
เครื่องมือ เพื่อใช้ในการทำแผน
การพัฒนาโครงการ การติดตาม
ประเมินผล ตามแต่ละประเด็น
สุขภาพ

2. การประชุมร่วมกับ
แต่ละพชอ. เพื่อบูรณา
การทำงานร่วมกัน

3. การพัฒนากลไกพี่เลี้ยง
ระดับพชอ. และพี่เลี้ยง
ระดับพื้นที่ เพื่อไปพัฒนา
ศักยภาพผู้รับผิดชอบ
กองทุน กรรมการกองทุน
ผู้เสนอ/รับทุนโครงการ

6. การติดตาม ประเมินผล
หลังโครงการได้รับการ
สนับสนุน เพื่อการจัดทำ
รายงานผลโครงการ รายงาน
การเงิน การสังเคราะห์ผลการ
พัฒนา

5. การพัฒนาโครงการ
ตามแผน โดยการ
ช่วยเหลือของพี่เลี้ยง

4. การพัฒนาแผนสุขภาพ
แต่ละประเด็นสุขภาพในแต่
ละกองทุน โดยการ
ช่วยเหลือของพี่เลี้ยง

แผนการหนุนเสริมการทำงานระดับพื้นที่

1. เสริมพลังในการดำเนินงาน ของทีมพี่เลี้ยงอำเภอ/พชอ./ อบต./เทศบาล/รพสต.

- การสร้างความเข้าใจ พชอ./
อปท./รพสต.
- การจัดทำความร่วมมือ/ข้อตกลง
ร่วม
- การติดตามและหนุนเสริมการ
ดำเนินงาน

2. เสริมพลังในการดำเนินงาน ของกองทุนกองทุน หลักประกันสุขภาพระดับ ท้องถิ่นตำบล

การจัดทำข้อมูลสุขภาพตำบล

- การจัดแผนกองทุนฯ
- การจัดโครงการของกองทุน

3. การสังเคราะห์บทเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน ของทีมพี่เลี้ยงและกองทุนกองทุน หลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น หรือพื้นที่

ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

1. จากกระบวนการทำแผน จะได้รับรู้ข้อมูลสถานการณ์แต่ละปัญหาสุขภาพ และ เป้าหมายของการแก้ปัญหา ทั้งระดับชาติ ภาค จังหวัด อำเภอ ตำบล

รายงานสรุปสถานการณ์จำแนกตามแผนงาน		ป้อนชื่อโครงการหรือเลขที่ข้อตกลง				
แผนงานกิจกรรมทางกาย		== ทุกเขต ==	== ทุกจังหวัด ==	== ทุกองค์กร ==	== ทุกปี ==	GO
	สถานการณ์	ค่าเฉลี่ยขนาดปัญหา	ค่าเฉลี่ยเป้าหมาย	จำนวนแผนงาน		
1.	ร้อยละของเด็กและวัยรุ่นอายุ 5-17 ปี ที่มีกิจกรรมทางกายเพียงพอ (ระดับปานกลางถึงมาก อย่างน้อย 60 นาทีต่อวัน)	55.98	64.80	568		
2.	ร้อยละของผู้ใหญ่อายุ 18-64 ปี ที่มีกิจกรรมทางกายเพียงพอ (ระดับปานกลางถึงมาก อย่างน้อย 150 นาทีต่อสัปดาห์)	55.44	62.84	576		
3.	ร้อยละของผู้สูงอายุ 65 ปี ขึ้นไป ที่มีกิจกรรมทางกายเพียงพอ (ระดับปานกลาง อย่างน้อย 150 นาทีต่อสัปดาห์)	45.86	54.20	573		
4.	ร้อยละของการใช้ประโยชน์ของพื้นที่สาธารณะในการมีกิจกรรมทางกายของคนในชุมชน	44.89	52.63	439		
5.	ร้อยละของคนที่มีการสัญจรโดยการเดินหรือใช้จักรยานในชุมชน	34.02	44.51	415		
6.	ร้อยละของคนที่ออกกำลังกายในชุมชน	51.78	64.94	495		
7.	ร้อยละของกิจกรรมในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีการเรียนการสอนและการเล่นแบบกระฉับกระเฉง (Active play Active learning)	59.35	90.67	400		
8.	ร้อยละหน่วยงาน สถานประกอบการ ที่มีกิจกรรมส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายเช่น การออกกำลังกาย การมีการเคลื่อนไหวระหว่างการทำงาน	39.06	50.06	388		

ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ต่อ)

2

โครงการที่กองทุนสนับสนุนมีคุณภาพมากขึ้น สามารถแก้ปัญหาสุขภาพในพื้นที่ได้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

3

โครงการที่กองทุนสนับสนุนมีคุณภาพมากขึ้น สามารถแก้ปัญหาสุขภาพในพื้นที่ได้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

4

สามารถสังเคราะห์ผลและคุณค่าที่เกิดขึ้นจากแผนและการดำเนินโครงการ

5

สามารถติดตามการดำเนินโครงการอย่าง Real time

6

สามารถทำรายงานผลการดำเนินงานและ รายงานการเงินได้แบบReal time

7

มีระบบคลังข้อมูล ที่สามารถเรียกดูได้ตลอดเวลาและรวดเร็ว

- ขอขอบคุณครับ

